

Dosarul nr. 2rc-21/21

Prima instanță: (Judecătoria Cahul, sediul Central) D. Bosîi

Instanța de apel: (Curtea de Apel Cahul) R. Petrov, N. Bondarenco, S. Pilipenco

DECIZIE

24 februarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată
”Sveatoslav Bondarev”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu
Răspundere Limitată ”Paynet Services” împotriva Societății cu Răspundere Limitată
”Sveatoslav Bondarev” cu privire la încasarea datoriei, penalității și a cheltuielilor
de judecată,

la cererea reconvențională depusă de Societatea cu Răspundere Limitată
”Sveatoslav Bondarev” împotriva Societății cu Răspundere Limitată ”Paynet
Services” cu privire la anularea clauzelor contractuale,

împotriva încheierii Curții de Apel Cahul din 09 decembrie 2020, prin care s-a
respins cererea depusă de Societatea cu Răspundere Limitată ”Sveatoslav Bondarev”
privind amânarea achitării taxei de stat la depunerea apelului și s-a restituit cererea
de apel din motivul neînlăturării în termenul acordat a neajunsurilor indicate în
încheierea instanței de apel,

împotriva încheierii Curții de Apel Cahul din 04 noiembrie 2020, prin care s-a
admis parțial cererea Societății cu Răspundere Limitată ”Sveatoslav Bondarev”
privind scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel,

constată:

La 24 septembrie 2019, SRL ”Paynet Services” a depus cerere de chemare în
judecată împotriva SRL ”Sveatoslav Bondarev” cu privire la încasarea datoriei,
penalității și a cheltuielilor de judecată.

La 07 noiembrie 2019, SRL ”Sveatoslav Bondarev” a depus cerere
reconvențională împotriva SRL ”Paynet Services” cu privire la anularea clauzelor
contractuale (f.d. 115-120 Vol. I).

Prin hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 10 iulie 2020, s-a admis acțiunea depusă de SRL "Paynet Services".

S-a încasat de la SRL "Sveatoslav Bondarev" în beneficiul SRL "Paynet Services" suma de 1 834 110,67 de lei cu titlu de datorie, suma de 340 237,61 de lei cu titlu de penalitate, suma de 50 000 lei cu titlu de taxă de stat neachitată, suma de 5 680 de lei cu titlu de cheltuieli pentru serviciile executorului judecătoresc, suma de 2 400 lei cu titlu de cheltuieli pentru efectuarea expertizei și suma de 20 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Cererea reconvențională depusă de SRL "Sveatoslav Bondarev" a fost respinsă (f.d. 203, 232-242 Vol. I).

La 10 august 2020, SRL "Sveatoslav Bondarev" a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Central din 10 iulie 2020, prin care a solicitat casarea integrală a hotărârii primei instanțe și totodată scutirea de la achitarea taxei de stat în mărime de 37 500 lei la depunerea apelului (f.d. 206-208 Vol. I).

Prin încheierea Curții de Apel Cahul din 04 noiembrie 2020, s-a admis parțial cererea SRL "Sveatoslav Bondarev" privind scutirea de la plat taxei de stat la depunerea apelului.

S-a scutit parțial SRL "Sveatoslav Bondarev" de la plata taxei de stat la depunerea apelului, stabilindu-i spre plată taxa de stat în mărime de 20 000 lei și stabilit un termen de 20 de zile pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat din momentul recepționării încheierii (f.d. 5-9 Vol. II).

La 01 decembrie 2020, SRL "Sveatoslav Bondarev" a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Central din 10 iulie 2020, solicitând casarea hotărârii instanței de fond doar în partea încasării penalităților în sumă de 340 236 de lei, specificând că din cerința în cauză, taxa de stat constituie suma de 7 655,31 de lei (f.d. 13-20 Vol. II).

Totodată, a solicitat amânarea achitării taxei de stat în legătură cu aplicarea sechestrelor pe conturile bancare, motiv pentru care nu pot fi efectuate operațiuni bancare, fiind prezentat în acest sens certificatul eliberat de BC "Moldinconbank" SA (f.d. 22-25 Vol. II).

Prin încheierea Curții de Apel Cahul din 09 decembrie 2020, s-a respins cererea depusă de SRL "Sveatoslav Bondarev" privind amânarea achitării taxei de stat la depunerea apelului și s-a restituit cererea de apel din motivul neînlăturării în termenul acordat a neajunsurilor indicate în încheierea instanței de apel.

La 22 decembrie 2020, SRL "Sveatoslav Bondarev" a depus cerere de recurs împotriva încheierii Curții de Apel Cahul din 09 decembrie 2020, prin care s-a respins cererea depusă de SRL "Sveatoslav Bondarev" privind amânarea achitării taxei de stat la depunerea apelului și s-a restituit cererea de apel din motivul neînlăturării în termenul acordat a neajunsurilor indicate în încheierea instanței de apel și împotriva încheierii Curții de Apel Cahul din 04 noiembrie 2020, prin care s-a admis parțial cererea SRL "Sveatoslav Bondarev" privind scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel.

În motivarea recursului, SRL "Sveatoslav Bondarev" a menționat că prin apelul motivat, s-a solicitat casarea hotărârii instanței de fond doar în partea încasării penalităților dispuse spre încasare în sumă de 340 236 de lei, taxa de stat calculată pentru această cerință constituie suma de 7 655,31 de lei.

La fel, în cererea de apel motivată, a fost indicat faptul că nici această sumă cu titlu de taxă de stat nu poate fi achitată, din motivul aplicării interdicțiilor pe conturile curente ale întreprinderii, în acest sens fiind solicitată amânarea taxei de stat.

Astfel, a invocat că prin emiterea încheierilor contestat, i se încalcă dreptul de acces la justiție.

Recurentul a solicitat admiterea recursului, casarea încheierilor Curții de Apel Cahul din 09 decembrie 2020 și 04 noiembrie 2020, cu dispunerea amânării achitării taxei de stat sau admiterea cererii de scutire de la plata taxei de stat în mărime de 7 655,31 de lei.

La 26 ianuarie 2021 instanța de recurs a expediat în adresa intimatului copia recursului, fiind recepționat de SRL "Paynet Services" la 28 ianuarie 2021, conform avizului de recepție (f.d. 93 Vol. II).

La 03 februarie 2021, SRL "Sveatoslav Bondarev" a depus referință la recursul declarat de SRL "Paynet Services", prin care a solicitat să fie respins cu menținerea încheierii Curții de Apel Cahul din 09 decembrie 2020.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Cahul a pronunțat încheierea contestată la data de 09 decembrie 2020, iar la 11 decembrie 2020, încheierea instanței de apel a fost expediată în adresa părților (f.d. 34 Vol. II).

Astfel recursul declarat la data de 22 decembrie 2020, este în termen.

În conformitate cu art. 426 al. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând recursul declarat, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră întemeiat și care urmează a fi admis din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

S-a stabilit că, la 10 august 2020, SRL "Sveatoslav Bondarev" a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Central din 10 iulie 2020, prin care a solicitat casarea integrală a hotărârii primei instanțe și totodată scutirea de la achitarea taxei de stat în mărime de 37 500 lei la depunerea apelului (f.d. 206-208 Vol. I).

Prin încheierea Curții de Apel Cahul din 04 noiembrie 2020, s-a admis parțial cererea SRL "Sveatoslav Bondarev" privind scutirea de la plată a taxei de stat la depunerea apelului.

S-a scutit parțial SRL "Sveatoslav Bondarev" de la plata taxei de stat la depunerea apelului, stabilindu-i spre plată taxa de stat în mărime de 20 000 lei și stabilit un termen de 20 de zile pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat din momentul recepționării încheierii (f.d. 5-9 Vol. II).

La 01 decembrie 2020, SRL "Sveatoslav Bondarev" a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Central din 10 iulie 2020, solicitând casarea hotărârii instanței de fond doar în partea încasării penalităților în sumă de 340 236 de lei, specificând că din cerința în cauză, taxa de stat constituie suma de 7 655,31 de lei (f.d. 13-20 Vol. II).

Totodată, a solicitat amânarea achitării taxei de stat în legătură cu aplicarea sechestrelor pe conturile bancare, motiv pentru care nu pot fi efectuate operațiuni bancare, fiind prezentat în acest sens certificatul eliberat de BC "Moldincombank" SA (f.d. 22-25 Vol. II).

Prin încheierea Curții de Apel Cahul din 09 decembrie 2020, s-a respins cererea depusă de SRL "Sveatoslav Bondarev" privind amânarea achitării taxei de stat la depunerea apelului și s-a restituit cererea de apel din motivul neînlăturării în termenul acordat a neajunsurilor indicate în încheierea instanței de apel.

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră o astfel de concluzie neîntemeiată din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 85 alin. (4) din Codul de procedură civilă, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de către judecător (de către instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

La fel, art. 4 alin. (1) din Legea taxei de stat prevede că la cerere, judecătorul sau instanța judecătorească, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, este în drept să elibereze, complet sau parțial, de plata taxei de stat persoanele fizice și juridice, precum și să eșaloneze sau să amâne achitarea taxei de stat.

La caz, Colegiul reține că în cazurile prevăzute de lege, la cerere, judecătorul sau instanța judecătorească, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, este în drept să elibereze, complet sau parțial, de plata taxei de stat persoanele fizice și juridice, precum și să eșaloneze sau să amâne achitarea taxei de stat.

Din conținutul normelor de drept citate se deduce că, în dependență de situația materială a justițiabililor și în baza unor probe pertinente, judecătorul sau, după caz, instanța de judecată poate să decidă scutirea, amânarea sau eșalonarea plății taxei de stat pentru efectuarea unui act de procedură.

În speță, se constată că inițial, prin cererea de apel din 10 august 2020, SRL "Sveatoslav Bondarev" a solicitat casarea integrală a hotărârii primei instanțe și totodată scutirea de la achitarea taxei de stat în mărime de 37 500 lei la depunerea apelului.

Ulterior, prin apelul motivat, SRL "Sveatoslav Bondarev" a solicitat casarea hotărârii instanței de fond doar în partea încasării penalităților dispuse spre încasare în sumă de 340 236 de lei, iar taxa de stat calculată pentru această cerință constituind suma de 7 655,31 de lei, pentru care a solicitat amânarea achitării taxei de stat.

În motivarea cererii privind amânarea achitării taxei de stat, apelantul SRL "Sveatoslav Bondarev" a invocat situația materială precară a întreprinderii în legătură cu aplicarea sechestrelor pe conturile bancare, motiv pentru care nu pot fi efectuate operațiuni bancare, fiind anexat certificatul eliberat de BC "Moldinconbank" SA.

Instanța de recurs, analizând situația de fapt din cauza dată, în sensul solicitării amânării achitării taxei de stat în mărime de 7 655,31 de lei rezultată din cerințele apelului motivat, consideră că la examinarea cererii respective, instanța de apel nu a analizat cerințele apelului motivat, invocând că în condițiile în care prin încheierea Curții de Apel Cahul din 04 noiembrie 2020, a fost admisă parțial cererea apelantului privind scutirea de la plata taxei de stat, fiind obligat să achite taxa de stat în mărime de 20 000 lei, instanța nu mai poate interveni în conținutul încheierii emise, în sensul modificării acesteia și deoarece apelantul nu a înlăturat neajunsurile indicate în încheierea din 04 noiembrie 2020 privind acordarea termenului pentru achitarea taxei de stat în mărime de 20 000 lei, fără a se expune în nici un fel asupra cererii de amânare a achitării taxei de stat.

Așadar, Colegiul consideră ilegală încheierea instanței de apel privind restituirea cererii de apel depusă de SRL "Sveatoslav Bondarev", care a fost adoptată cu încălcarea normelor de drept procedural.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În conformitate cu art. 203 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererile și demersurile participanților la proces în problema judecării cauzei se soluționează prin încheiere judecătorească.

Din sensul normei citate, rezultă că instanța de apel este obligată să soluționeze prin încheiere judecătorească cererile și demersurile participanților la proces, inclusiv și la stadia soluționării chestiunii punerii pe rol a cererii de apel.

Astfel, din actele cauzei rezultă cu certitudine că, prin cererea de apel motivată împotriva hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Central din 10 iulie 2020, SRL "Sveatoslav Bondarev" a solicitat casarea hotărârii instanței de fond numai în partea încasării penalităților în sumă de 340 236 de lei, specificând că din cerința în cauză, taxa de stat constituie suma de 7 655,31 de lei, concomitent solicitând amânarea achitării taxei de stat în legătură cu aplicarea sechestrelor pe conturile bancare a întreprinderii.

Ca efect, în condițiile lăsării acestei solicitări fără examinare, instanța de apel prematur a considerat că SRL "Sveatoslav Bondarev" nu a îndeplinit indicațiile

stabilite prin încheierea din 04 noiembrie 2020 privind achitarea taxei de stat în mărime de 20 000 lei și a restituit cererea de apel.

În acest context, Colegiul notează că, Curtea de Apel Chișinău nu a dat importanță normelor procedurale prevăzute de legiuitor, care indică expres pe de o parte cerințele ce urmează a fi respectate la depunerea cererii de apel, iar pe de altă parte acțiunile ce urmau a fi îndeplinite de către instanța de judecată pentru o bună și eficientă examinare a cauzei.

Or, instanța de apel este în drept de a restitui apelul în condițiile și temeiurile stabilite de legislația procedurală, însă totodată are obligația în virtutea legii, de a crea condiții clare, reale și eficiente pentru ca participanții la proces să-și poată realiza drepturile sale procedurale.

În această ordine de idei, se constată că prin adoptarea încheierii Curții de Apel Cahul din 09 decembrie 2020, fără examinarea cererii privind amânarea achitării taxei de stat reieșind din cerințele apelului motivat, care diferă de cele invocate în apelul nemotivat, instanța de apel a admis încălcarea atât a normelor de drept procedural, cât și a drepturilor participantului la proces, fapt ce impune casarea încheierii recurate.

În practica sa constantă că, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, a reiterat că dreptul de acces la un tribunal constituie o garanție a drepturilor procedurale prevăzute în Convenție (hotărârea Campbell și Fell vs. Marea Britanie din 25 februarie 1982). Drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă și reală, iar nu iluzorie și teoretică, imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanțe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiție (hotărârea Airey vs. Irlanda din 09 octombrie 1979).

În circumstanțele menționate și ținând cont de faptul că încheierea recurată a fost emisă cu încălcări de procedură ce afectează dreptul recurentului la un proces echitabil, aceasta urmează a fi casată, or menținerea acesteia, în condițiile enunțate, ar constitui o încălcare a dreptului recurenților de a dispune de drepturile sale procedurale în condițiile normelor în vigoare, care sunt garantate și de Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, precum și îngrădirea accesului la justiție.

Cu referire la încheierea Curții de Apel Cahul din 04 noiembrie 2020, Colegiul consideră că aceasta urmează a fi casată reieșind din cererea de apel motivată, prin care au fost modificate solicitările din cererea de apel nemotivată.

Prin urmare, Colegiul Civil, comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție constată temeinicia motivelor invocate de către recurent în cererea de recurs.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că s-a stabilit în mod cert încălcarea normelor de drept procedural de către instanța de apel la emiterea încheierilor recurate, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de SRL "Sveatoslav Bondarev", de a casa integral încheierile Curții de Apel Cahul din 09 decembrie 2020 și 04 noiembrie 2020, cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Cahul, la stadia de primire a cererii de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. b), art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată ”Sveatoslav Bondarev”.

Se casează încheierile Curții de Apel Cahul din 09 decembrie 2020 și 04 noiembrie 2020, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată ”Paynet Services” împotriva Societății cu Răspundere Limitată ”Sveatoslav Bondarev” cu privire la încasarea datoriei, penalității și a cheltuielilor de judecată,

la cererea reconvențională depusă de Societatea cu Răspundere Limitată ”Sveatoslav Bondarev” împotriva Societății cu Răspundere Limitată ”Paynet Services” cu privire la anularea clauzelor contractuale, cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Cahul, la stadia de primire a cererii de apel, în același complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh